

[Udenrigsministeren.]

politiske Dagsorden, saaledes som der blev udtalt Ønske om før. Udtalelserne gaar ud paa, at den nye Ordnings Formaal skal være „i Krise- og Krigstider at vaage over vore Grænser og føre Tilsyn med vore Farvande“, og Fortsættelsen lyder:

„Danmark føler sig ikke truet af nogen af sine Naboer. Den Fare, som kan frembyde sig for os, er en almindelig Krig, hvori de store Magter deltager. Som Følge af vor særlige Stilling er vi overbevist om, at vore Styrker ikke vil være tilstrækkelige som væbnede Styrker overfor de Styrker, som vil blive sat i Bevægelse i det Tilfælde, at en saadan Krig udbryder. Det er denne Kendsgerning, som vi ønsker at bibringe det danske Folk og andre Nationer Forstaaelsen af. Men i øvrigt er vi naturligvis besluttet paa at organisere vore land- og sømilitære Styrker paa en saadan Maade, at de er fuldstændig tilstrækkelige til at opfylde de Forpligtelser, som maatte kunne komme til at paa-hvile os i Henhold til Neutralitetsoverenskomsterne af 1907, eller som maatte være en naturlig Følge af vor Stilling som Medlem af Folkenes Forbund.“

Dette er Grundlaget for den Politik, der føres fra Regeringens Side, og dette er Grundlaget for det Lovforslag, som her foreligger til Behandling, og dette Formaal er nu angivet i selve Lovforslagets indledende Paragraffer med Ord, der noget nær er de samme, som er anvendt i denne Tale.

Hertil ønsker jeg endnu kun at føje en Bemærkning om den Tilstand, som for Tiden findes i Europa, og som blev saa stærkt omtalt af den ærede Ordfører for det konservative Folkeparti. Der kan ikke være Tvivl for nogen, der betragter Vilkaarene nu, om, at meget stærke Kræfter brydes indenfor vor Verdensdel. Et Sæt af Kræfter sættes ind paa at skabe en Fortsættelse af den Rustningspolitik, som førte ud i Begivenhederne efter 1914, under det gamle Feltraab, hvorunder denne Politik ogsaa den Gang førtes. Meget stærke Kræfter er i Bevægelse som Indsats for en saadan Udvikling. Hvis disse Kræfter bliver de stærkeste, vil en Kaprustning indtræde, der vil føre til en ny Styrkeprøve, en Styrkeprøve, hvori vi maa regne med, at europæisk Kultur tilintetgøres i hvert Fald for Aartier, sandsynligvis for Aarhundreder. Overfor disse Kræfter staar imidlertid andre stærke Kræfter, de Kræfter, som knytter sig til Virksomheden indenfor Folkenes Forbund

og til Modstanden mod den mangeartede Rustningspolitik, der endnu har Tag i Sindene her som mange andre Steder. Hvilken af disse Grupper af Kræfter der bliver den stærkeste, det kan ingen vide. Hvis den første Gruppe af Kræfter sejrer, kan vi sige, at under de voldsomme Begivenheder, som da sættes i Bevægelse, magter vi ikke at sætte Vaaben ind paa en saadan Maade, at det øger Sikkerheden for Danmark. Hvis derimod den anden Udvikling bliver den sejrende, da tror jeg, vi kan regne med en gunstig Stilling for vort Folk, og da tror jeg, at denne Stilling ikke vil være forringet, men forbedret derved, at dette Folk hører til de første, der erkendte de Midler, ved hvilke Freden kan betrygges for vor Verdensdel.

Hauch: Jeg skal ikke ved mine Udtalelser bidrage til at forlænge denne Forhandling, ogsaa ud fra den Opfattelse, jeg gav Udtryk for, da jeg første Gang havde Ordet: at det har mere Betydning i denne Sag for Øjeblikket og i den nærmeste Fremtid end lange Forhandlinger at skride til Handling, saa at det forhaabentlig kunde lykkes at skabe en Forsvarsordning, som kan samle en betydelig Del af, helst hele det danske Folk.

Jeg har et Par Bemærkninger at gøre til det ærede 1ste Medlem for 4de Kreds (Veistrup). Det passede øjensynlig ikke det ærede Medlem særdeles godt, at jeg havde gjort den Betragtning gældende, at man skulde passe paa ikke at bruge denne Sag saa stærkt i den politiske Agitation, at man kom til at misbruge den. Jeg kan i og for sig godt forstaa, at det ærede Medlem føler en vis Skræk for, at den Chance ikke skulde blive bevaret, som jeg tør antyde er blevet stærkt udnyttet af det Parti, det ærede Medlem tilhører. Jeg er ikke uvidende om den politiske Indtægt, som det radikale Parti har skabt sig paa denne Sag ved en Agitationsform, som jeg ud fra mine Synspunkter absolut ikke kan billige.

Der er ogsaa mange ejendommelige Inkonsekvenser i det radikale Partis Stilling til Forsvarsspørgsmaalet. Jeg minder her om, at den første Forsvarsminister, som det radikale Parti havde, bl. a. havde sat sig til Opgave at pleje og udvikle det Forsvar, som han var sat i Spidsen for. Dette gav han Udtryk for, men samtidig hermed drog man rundt i Landet og bekæmpede bl. a. os for vor Stilling til dette Spørgsmaal. Og ser vi paa Forholdene, som de udviklede sig under Krigen, var det samme Tilfældet: man gik med til et Forsvarsberedskab, men